

- (8) ત્રીજો અર્ધવાર્ષિક હપ્તો ₹ 44,000 છે જેમાં 40% રોકડ કિંમતનો સમાવેશ થાય છે.
 (9) છેલ્લો અર્ધવાર્ષિક હપ્તો તા. 31-03-2014 ના રોજ વાર્ષિક 20% વ્યાજ સાથે ચૂકવેલ છે.
 ઉપરની વિગત પરથી શોધો :
- (1) યંત્રની રોકડ કિંમત
  - (2) દરેક હપ્તામાં સમાયેલ વ્યાજ
  - (3) દર વર્ષનો ઘસારો

2. (a) રોકાણોના અનુસંધાને નીચેના પદો સમજાવો :
- (1) દાર્શનિક કિંમત અને મૂડી કિંમત
  - (2) વ્યાજ રહિત અને વ્યાજ સહિત સોદાઓ.

અથવા

રોકાણોના હિસાબોમાં આખર સ્ટોકનું મૂલ્યાંકન કરવાની “FIFO” અને “LIFO” પદ્ધતિઓ સમજાવો. શું બંને પદ્ધતિમાં આખર સ્ટોકની કિંમતમાં ફેરફાર હોય છે ? ઉદાહરણ આપી સમજાવો.

- (b) નીચેની માહિતી પરથી યશના ચોપડે તા. 31/3/2014ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું 12% ના બોન્ડ્સનું ખાતું તૈયાર કરો :
- (1) તા. 1/4/2013 ના રોજ બાકી : દાર્શનિક કિંમત ₹ 12,000 અને મૂડી કિંમત ₹ 12,600
  - (2) વ્યાજ 30મી જૂન અને 31મી ડિસેમ્બરના રોજ ચૂકવાય છે.
  - (3) આખર સ્ટોક “FIFO” પદ્ધતિથી આંકવાનો છે.
  - (4) વર્ષ દરમ્યાન થયેલ વ્યવહારો

તારીખ	દાર્શનિક કિંમત (₹)	ભાવ (₹)	વિગત
1-9-2013	4,000	104	વ્યાજ સહિત ખરીદી
1-10-2013	6,000	95	વ્યાજ રહિત વેચાણ
1-12-2013	2,000	98	વ્યાજ રહિત ખરીદી
1-2-2014	4,000	104	વ્યાજ સહિત વેચાણ

અથવા

મિ. X, 12% ની સેન્ટ્રલ ગવર્નમેન્ટની લોનમાં ખરીદ વેચાણ કરે છે. હિસાબી વર્ષ 31મી માર્ચના રોજ પૂરું થાય છે અને વ્યાજ 30મી જૂન અને 31મી ડિસેમ્બરના રોજ ચૂકવાય છે. તા. 1/4/2013ના રોજ શરૂની બાકી ₹ 17,200 છે. (દાર્શનિક કિંમત ₹ 18,000).

મિ. X ના વર્ષ દરમ્યાન નીચેના વ્યવહારો થયેલ છે :

તારીખ	દાર્શનિક કિંમત (₹)	ભાવ (₹)	વિગત
01-10-2013	20,000	99	વ્યાજ સહિત ખરીદી
01-02-2014	20,000	99	વ્યાજ રહિત વેચાણ
31-03-2014	10,000	103	વ્યાજ સહિત વેચાણ

દલાલી દાર્શનિક કિંમત ઉપર 2% લેખે ચૂકવાય છે. “FIFO” પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરો. તા. 31/3/2014 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ માટે મિ. X ના ચોપડે આમનોંધ આપો.

3. અમી અને બીના 3 : 2 ના પ્રમાણમાં નફો નુકસાન વહેંચી લેવાની શરતે સંયુક્ત સાહસમાં જોડાયા. અમીએ ₹ 3,00,000 નો માલ બીનાને મોકલ્યો અને ₹ 10,000નો ખર્ચ કર્યો. રસ્તામાં ₹ 25,000 નો માલ નુકસાન પામ્યો અને વિમા કંપનીએ અમીને ₹ 15,000 ચૂકવ્યા. બાકીના માલમાંથી 90% માલ બીનાએ મૂળકિંમત પર 30% નફાથી વેચેલ છે. આ માટે ખર્ચા ધ્યાનમાં લેવા નહીં.

વર્ષને અંતે ગોડાઉનમાં આગ લાગી અને બાકીનો માલ નુકસાન પામ્યો. આ અનુસંધાને બીનાએ પડતર કિંમતના (અમીના પ્રમાણસર ખર્ચ સહિત) 80% જેટલી રકમ અમીને વળતરરૂપે આપવાનું સ્વીકાર્યું.

બીનાને તેનું કમીશન બાદ કર્યા પછીના નફાના 5% કમીશન આપવાનું છે. બીનાએ માલ વેચતી વખતે ₹ 5,000 નો ખર્ચ કર્યો હતો.

બીનાએ અગાઉ અમીને એડવાન્સ ₹ 50,000 આપેલ હતા. બીનાએ બાકી રકમ પેટે ડ્રાફ્ટ આપીને હિસાબ ચુકતે કર્યો.

અમીના ચોપડે જરૂરી ખાતા તૈયાર કરો. 15

અથવા

- (a) સંયુક્ત સાહસ અને ભાગીદારી વચ્ચેનો ભેદ સ્પષ્ટ કરો. 5

અથવા

સંયુક્ત સાહસ એટલે શું ? કઈ જાતના ધંધા માટે સંયુક્ત સાહસ યોગ્ય ગણાય ?

- (b) તા. 1/10/2013ના રોજ આજ અને કાલ અનુક્રમે 60% અને 40% નફો વહેંચવાની શરતે સંયુક્ત સાહસમાં જોડાયા. તેઓએ અનુક્રમે ₹ 30,000 અને ₹ 20,000 સંયુક્ત બેંકમાં જમા કરાવ્યા. તેઓએ સંયુક્ત બેંકનો ઉપયોગ ખરીદી અને વેચાણ માટે જ કરવો અને ખર્ચાઓ જે તે ભાગીદારે તેમના અંગત ખાતામાંથી ચૂકવવા તેવું નક્કી કર્યું.

આજને દર મહિને ₹ 1,000 નો પગાર અને કાલને તેણે વેચેલ માલની કિંમત પર 8% લેખે કમીશન આપવાનું છે. સંયુક્ત સાહસના વ્યવહારો નીચે મુજબ છે :

- (1) આજે ₹ 25,000 નો માલ 10% વટાવે ખરીદી ₹ 250 ના ખર્ચા ચૂકવ્યા.
- (2) કાલે ₹ 20,000 નો માલ 5% વટાવે ખરીદી ₹ 200 ના ખર્ચા ચૂકવ્યા.
- (3) કાલે અમુક માલ ₹ 50,000 માં વેચ્યો અને ખર્ચના ₹ 100 ચૂકવ્યા.
- (4) બાકીનો માલ આજે ₹ 15,000 માં પોતાના અંગત ઉપયોગ માટે ખરીદ્યો.
- (5) સંયુક્ત સાહસ માટે ઉધારે ખરીદેલ સ્ટેશનરી માટે આજે ₹ 500 ચૂકવવાનું સ્વીકાર્યું.
- (6) તા. 31/3/14ના રોજ સંયુક્ત સાહસ બંધ થયું અને હિસાબો ચુકતે કર્યા.

ઉપરની માહિતી પરથી, સંયુક્ત બેંક ખાતું, સંયુક્ત સાહસ ખાતું અને ભાગીદારોના ખાતા તૈયાર કરો. 10

4. (a) 'ટેલી સોફ્ટવેર' એટલે શું ? નવી સ્થપાયેલ યુનીકેર ગારમેન્ટ્સ પ્રા.લિ. કંપનીના તમે એકાઉન્ટન્ટ નિયુક્ત થયા છો. કંપની "7.2 Tally"નું સોફ્ટવેર ઉપયોગ કરે છે. તમારે તમારી કંપની બનાવી હિસાબો લખવાના છે. આપ તે કેવી રીતે કરશો ? 10

અથવા

ટેલીના પ્રવેશદ્વાર (Gateway of Tally)માં દર્શાવેલ વિવિધ વિકલ્પો સમજાવો.

- (b) નીચેના પ્રશ્નોના એક અથવા બે વાક્યોમાં જવાબ આપો : 5
- (1) ટેલી સોફ્ટવેરમાં મળેલ રકમનું વાઉચર નોંધવા કઈ 'કી' નો ઉપયોગ કરશો ?
  - (2) ટેલી સોફ્ટવેરમાં 'બેંકમાં જમા કરાવેલ રકમ' ના વ્યવહારને નોંધવા માટે કઈ 'કી' નો ઉપયોગ કરશો ?

- (3) ટેલી સોફ્ટવેરમાં “F2” કીનો ઉપયોગ જણાવો.
- (4) કમ્પ્યુટરની સ્પીડ (ઝડપ) માપવાનો એકમ જણાવો.
- (5) પ્રિન્ટરના અલગ-અલગ પ્રકારો જણાવો.

5. આપેલ વિવિધ વિકલ્પોમાંથી સૌથી વધુ યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો :

10

- (1) ભાડે ખરીદ પદ્ધતિમાં, નીચેનામાંથી શેમાં વ્યાજનો સમાવેશ થાય ?
  - (a) ખરીદતી વખતે ચૂકવેલ રકમ
  - (b) ભાડે ખરીદ કિંમત
  - (c) રોકડ કિંમત
  - (d) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં
- (2) ભાડે ખરીદ પદ્ધતિમાં ઘસારો કઈ કિંમત પર ગણાય છે ?
  - (a) ભાડે ખરીદ કિંમત
  - (b) કરાર કિંમત
  - (c) રોકડ કિંમત
  - (d) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં
- (3) ભાડે ખરીદ અને હપ્તા ખરીદ પદ્ધતિ વચ્ચેનો મુખ્ય તફાવત કયો છે ?
  - (a) મિલકતની સોંપણી
  - (b) મિલકતની માલિકી
  - (c) મિલકતની વેચાણકિંમત
  - (d) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં
- (4) સંયુક્ત સાહસમાં એજન્ટ જ્યારે માલ વેચે ત્યારે તે કયા ખાતે ઉધારવામાં આવે છે ?
  - (a) સંયુક્ત સાહસ ખાતે
  - (b) એજન્ટ ખાતે
  - (c) સંયુક્ત બેંક ખાતે
  - (d) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં
- (5) “જાહેરાત માટે”ના વ્યવસાય અંગે સંયુક્ત સાહસમાં જોડાયેલ લોકોને કયા નામથી ઓળખાય છે ?
  - (a) એડ-વેન્ચરર
  - (b) ભાગીદાર
  - (c) કો-વેન્ચરર
  - (d) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં
- (6) સંયુક્ત સાહસમાં જ્યારે એક સહ-ભાગીદાર હિસાબો રાખતો હોય ત્યારે સંયુક્ત સાહસ માટે ચૂકવેલ ખર્ચ
  - (a) સંયુક્ત બેંક ખાતે જમા થાય.
  - (b) સંયુક્ત સાહસ ખાતે જમા થાય.
  - (c) ખર્ચ ખાતે જમા થાય.
  - (d) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં
- (7) કમ્પ્યુટરના પડદા પર ફરતું ચિહ્ન શું કહેવાય ?
  - (a) ડ્રાઈવર
  - (b) કર્સર
  - (c) માઉસ
  - (d) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં
- (8) ગાણિતિક અને તર્ક એકમ શેનો ભાગ છે ?
  - (a) કી-બોર્ડ
  - (b) મોનીટર
  - (c) મધ્યસ્થ પ્રક્રિયા એકમ (CPU)
  - (d) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં
- (9) જામીનગીરી પર વ્યાજ કઈ કિંમત પર ગણવામાં આવે છે ?
  - (a) બજાર કિંમત
  - (b) ખરીદ કિંમત
  - (c) વેચાણ કિંમત
  - (d) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં
- (10) નીચેનામાંથી શેનો સમાવેશ રોકાણની પડતરમાં થતો નથી ?
  - (a) વ્યાજ
  - (b) દલાલી
  - (c) સ્ટેમ્પ ડ્યૂટી
  - (d) ઉપરમાંથી એકપણ નહીં

- (7) Interest in the 2nd half yearly instalment is ₹5,000 which is 1/7th of total amount paid at that time.
- (8) 3rd half yearly instalment was of ₹ 44,000 which includes payment of 40% cash price.
- (9) Last half yearly instalment on 31-03-2014 was paid with 20% p.a. interest.

Calculate :

- (1) Cash price of Machine
- (2) Interest in each instalment
- (3) Depreciation amount for each year.

2. (a) Explain the following terms in connection with investment :

6

- (1) Face value and Capital value
- (2) With-interest and without-interest transactions.

OR

Explain FIFO and LIFO methods of valuing closing stock in case of investment account. Whether the valuation of closing stock differs under both the methods ? Explain with example.

(b) From the following information, prepare 12% Bonds Accounts in the books of Yash for the year ending as on 31st March, 2014 :

9

- (1) Balance as on 1st April, 2013 : Face value ₹ 12,000 and Capital Value ₹ 12,600
- (2) Interest is paid every year on 30th June and 31st December.
- (3) Closing stock is to be valued by FIFO method.
- (4) Transactions during the year :

Date	Face value (₹)	Rate (₹)	Remark
1-9-2013	4,000	104	Purchase with interest
1-10-2013	6,000	95	Sales without interest
1-12-2013	2,000	98	Purchase without interest
1-2-2014	4,000	104	Sales with interest

OR

Mr. X is an Investor dealing in 12% Central Government Loan. On this security interest is payable on 30th June and 31st December every year. Accounting year ends on 31st March. On 1st April, 2013 opening balance was ₹ 17,200 (Face Value ₹ 18,000). The following are the transactions of Mr. X regarding the purchase and sale of 12% Central Government Loan during the year ended on 31st March, 2014 :

Date	Face value (₹)	Price (₹)	Remark
01-10-2013	20,000	99	Purchases with interest
01-02-2014	20,000	99	Sales without interest
31-03-2014	10,000	103	Sales with interest

Brokerage is 2% on Face value. Give entries in the books of Mr. X for the year ending on 31st March, 2014. Use FIFO method.

3. Ami and Bina entered into joint venture agreement to share profit and losses in the proportion of 3 : 2. Ami supplies goods worth ₹ 3,00,000 to Bina and incurred expenses of ₹ 10,000. During transit goods worth ₹ 25,000 damaged and a sum of ₹ 15,000 was received by Ami from the Insurance company.

Bina reported that 90% of the remaining goods were sold at a profit of 30% on original cost. (Excluding expenses). At the end of the joint venture, a fire occurred in the godown and as a result the balance stock lying unsold was damaged for which Bina agreed to compensate Ami by paying in cash 80% of aggregate of the original cost of such goods plus proportionate expenses incurred by Ami.

Bina is also entitled to a commission of 5% of net profit of joint venture after charging such commission. Bina incurred ₹ 5,000 to sale the goods. Bina had earlier remitted an advance of ₹ 50,000 to Ami. Bina settled the account by sending the draft for the balance due.

Prepare necessary Accounts in the books of Ami.

15

OR

- (a) Differentiate between Joint Venture and Partnership.

5

OR

What is Joint Venture ? For what type of business joint venture is appropriate ?

- (b) On 1st October, 2013 Aaj and Kal entered into joint venture to share profits and losses in the ratio of 60% and 40% respectively. They deposited ₹ 30,000 and ₹ 20,000 respectively into their joint bank account. They decided that joint bank account is to be used for purchase and sales, while expenses are to be paid by each partner from their private funds.

Aaj is to be paid salary of ₹ 1,000 p.m. and Kal to be paid a commission of 8% on sales made by him. The following are the transactions of joint venture.

- (1) Aaj purchased goods worth ₹ 25,000 at 10% discount and paid ₹ 250 for expenses.
- (2) Kal purchased goods worth ₹ 20,000 at 5% discount and paid ₹ 200 for expenses.
- (3) Kal sold some of the goods at ₹ 50,000 and paid ₹ 100 for expenses.
- (4) Aaj purchased the remaining unsold goods for ₹ 15,000 for his personal use.
- (5) Aaj agreed to pay ₹ 500 for the stationery purchased on credit for joint venture business.
- (6) On 31st March, 2014 the business was closed and accounts were settled.

From the above particulars, prepare Joint Bank Account Joint Venture Account, and Co-venturers account.

10

4. (a) What is Tally Software ? You are appointed as an Accountant by a newly incorporated Unicare Garments Pvt. Limited. Company is using 7.2 Tally Software for accounting. You have to create your company for accounting. How would you do it ?

10

OR

Explain the various options in the menu of Gateway of Tally.

- (b) Reply the following questions in **one** or **two** lines :
- (1) In Tally software, what which function key is for recording receipt voucher ?
  - (2) In Tally software, what which function key is used for recording the transaction of 'Cash deposited in Bank' ?
  - (3) What is the function of F2 key in Tally Software ?
  - (4) What is the unit of measuring the speed of computer ?
  - (5) What are the types of printers ?

5

5. Select the most appropriate answer from the alternatives given :

10

- (1) In case of Hire purchase, interest is included in
  - (a) Down payment
  - (b) Hire purchase price
  - (c) Cash price
  - (d) None of the above
- (2) In case of Hire purchase, the depreciation is calculated on
  - (a) Hire purchase price
  - (b) Contract price
  - (c) Cash price
  - (d) None of the above
- (3) The main difference between sale under Hire purchase agreement and sale under instalment system is regarding
  - (a) Delivery of the goods
  - (b) Ownership of the goods
  - (c) Sales price of the goods
  - (d) None of the above
- (4) Sale of Joint Venture goods by an agent is debited to
  - (a) Joint Venture Account
  - (b) Agent's Account
  - (c) Joint Bank Account
  - (d) None of the above
- (5) The persons entered into Joint Venture business of advertising are known as
  - (a) Ad-ventures
  - (b) Partners
  - (c) Co-ventures
  - (d) None of the above
- (6) When one of the co-venturers maintain the accounts of joint venture, the expenses paid for joint venture is
  - (a) Credited to joint bank account
  - (b) Credited to joint venture account
  - (c) Credited to expenses account
  - (d) None of the above
- (7) The movable mark on a display screen of computer is
  - (a) Driver
  - (b) Cursor
  - (c) Mouse
  - (d) None of the above
- (8) Arithmetic and Logic unit is a part of
  - (a) Keyboard
  - (b) Monitor
  - (c) CPU
  - (d) None of the above
- (9) Interest on security is calculated on
  - (a) Market value
  - (b) Purchase value
  - (c) Sales value
  - (d) None of the above
- (10) Cost of investment does not include
  - (a) Interest
  - (b) Brokerage
  - (c) Stamp duty
  - (d) None of the above